

5. Rol van de huisarts

Aandachtspunten bij communicatie

- ▶ **Doel van het onderzoek: collectieve resultaten, niet individuele blootstelling**
- ▶ **Individuele PFAS in serum**
 - Blootstelling, geen gezondheid
 - Recente en historische blootstelling
- ▶ **Kernboodschappen**
 - Bij (bijna) iedereen wordt blootstelling gemeten
 - Hoe lager de waarde, hoe beter
 - Vergelijking met mediaan (helpt zit er boven) en P90 (10% zit erboven)
 - Vergelijking met normen
 - Zoeken naar bronnen → handelingsperspectief, preventie
 - Geen acute effecten
 - Geen uitspraken over betekenis voor persoonlijke gezondheid

Aandachtspunten bij communicatie

- ▶ **Individuele waarde > gezondheidkundige toetsingswaarde (*algemeen*)**
 - Geen persoonlijke schuld; collectieve verantwoordelijkheid (industrie, overheid)
 - Gebaseerd op gevoelige eindpunten
 - Toch: actie mogelijk om blootstelling in de toekomst te vermijden
 - Momenteel geen behandeling mogelijk (klinische studies met chelatie zijn vermoedelijk onderweg)
- ▶ **Individuele waarde > HBM-I (*specifiek*)**
 - Zoeken naar bronnen → preventie
 - Via checklist
- ▶ **Individuele waarde > HBM-II (*specifiek*)**
 - Zoeken naar bronnen → preventie
 - Via checklist of via consultatie
 - Waakzaamheid van huisartsen voor eindpunten i.v.m.: cholesterol, schildklierhormonen, leverfunctietesten
 - Beslissingsfactoren: grootte van overschrijding, aanwezigheid van andere risicofactoren, ongerustheid

Aandachtspunten bij communicatie

▶ Bij hoge waarden

- Onmiddellijke hermeting is niet zinvol bij lange T1/2. Eventueel wel in een latere toekomst opvolging door AZG
- T1/2: uren, maanden, jaren. Verschillend naargelang soort PFAS. Het langst voor de lange keten PFAS zoals PFOS en PFOA
- Normen gebaseerd op meest gevoelige eindpunten: respons op vaccinatie bij kleine kinderen, cholesterol.
- Geen bewijs voor carcinogene eigenschappen. Kankerregister toonde geen verhoging van het voorkomen van kanker in Zwijndrecht

Borstvoeding

- ▶ **Borstvoeding blijft aan te raden**
- ▶ **De voordelen van het geven van borstvoeding wegen sterker door dan de nadelen van PFAS in moedermelk.**
 - **Voor het kind:** verminderd risico op oor- en luchtweginfecties, astma, obesitas, wiegendood
 - **Voor de moeder:** verminderd risico op hoge bloeddruk, diabetes type 2, eierstok- en borstkanker
 - **Voor beiden:** emotionele band

The American Academy of Pediatrics states that “although a number of environmental pollutants readily pass to the infant through human milk, the advantages of breastfeeding continue to greatly outweigh the potential risks in nearly every circumstance.”

Nuttige links voor huisartsen

- ▶ **Fiche voor huisartsen:** <https://www.domusmedica.be/actueel/achtergrondinformatie-pfas-0>
- ▶ **No regret-maatregelen:** <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/zwijndrecht/no-regret-maatregelen-zwijndrecht>
- ▶ **ATSDR – algemene info:** <https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/health-effects/index.html>
 - Specifiek: vragen voor artsen: <https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/health-effects/talk-to-your-doctor.html>
 - Specifiek: vragen over borstvoeding: <https://www.cdc.gov/breastfeeding/about-breastfeeding/why-it-matters.html>
- ▶ **ATSDR – clinical guidelines:** <https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/docs/clinical-guidance-12-20-2019.pdf>
- ▶ **C-8 medical monitoring program:** <http://www.c-8medicalmonitoringprogram.com/>

Contactgegevens

- ▶ **PIH – dienst Milieu-Gezondheid**
 - pih.gezondheidmilieu@provincieantwerpen.be
 - 0800/20102
- ▶ **Dr. Vera Nelen, directeur PIH**
 - vera.nelen@provincieantwerpen.be
 - 03/259.12.77.
- ▶ **Dr. Elly Den Hond, diensthoofd Milieu-Gezondheid**
 - elly.denhond@provincieantwerpen.be
 - 03/259.12.66.
- ▶ **Dr. Carmen Franken, projectleider**
 - carmen.franken@provincieantwerpen.be
 - 03/259.12.62.

BEDANKT

